‘रास्त दरांसोबतच, गुणवत्ता भारी,
आपलं महाबीजच, शेतकऱ्यांचे खरे कैंवारी!’

महाबीज®

महाबीज®

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला - ४४४१०४
Tel. : 0724-2455093 | Toll Free No. : 1800 233887
Email - homarketing@mahabeej.com, web : www.mahabeej.com

महाबीज®

सोयाबीन यशस्वी पेरणीसाठी चत:सुत्री

शेतकऱ्यांच्या सेवार्थ

1 उगवणक्षमता चाचणी

बियाणे घरचे असो वा विकतचे, उगवणक्षमता तपासूनच पेरणी करावी.

2 बीजप्रक्रिया (बुरशीनाशक/जैविक खते)

कृषी विद्यापीठाने शिफारस केलेल्या बुरशीनाक (थायरम, ट्रायकोडर्मा इ.)/जैविक खतांची (रायझोबियम, पीएसबी इ.) पेरणीपूर्व बीजप्रक्रिया

3 योग्य ओलाव्यातच पेरणी

सलग २ ते ३ दिवसात ७५ ते १०० मि.मी. पाऊस अथवा ६ इंच जमीन ओली झाल्यानंतर, वापसा आल्यानंतरच पेरणी करावी.

5 पेरणीची खोली

पेरणी ३ ते ५ सें.मी. खोली दरम्यान करावी. शक्यतो बीबीएफ यंत्र वापरावे ट्रॅक्टरने पेरणी केल्यास प्रती तास ५ किमी या वेगाने पेरणी करावी.

टिप : या पुस्तिकेत नमुद माहिती महाबीज/विद्यापीठ इ. मार्फत घेण्यात आलेले चाचणी प्रयोग तसेच प्रगतीशील शेतकऱ्यांच्या अनुभवाचे आधारावर देण्यात आली आहे. वाण, जमीन, हवामान, मशागत व स्थानीक परिस्थिती इत्यादीनुसार यामध्ये बदल किंवा फरक येवू शकतो. तसेच पुस्तिकेत दिलेले चित्र हे फक्त पिक दर्शविण्यासाठी देण्यात आलेले आहेत. प्रत्यक्ष वाण वेगळा असू शकतो.

❊ वैयक्तिक माहिती ❊

नाव : ______________________________

पत्ता : ______________________________

____

____

फोन : ______________ भ्रमणध्वनी : ______________

रक्तगट : ____________ आधार क्रमांक : ______________

फॅमिली डॉक्टर : ______________________________

– आमचा उद्देश –

उच्चतम दर्जाचे बियाणे रास्त दरात मिळण्यावर सर्व स्तरातील शेतकरी वर्गाचा हक्क आहे. त्यामुळे आम्ही शेतकऱ्यांसाठी माफक दर व प्रत्येक टप्प्यावर उच्च गुणवत्तेचे निकष पाळण्याचा आमचा प्रयत्न आहे. सर्व प्रमुख पिकामध्ये आमचे बियाणे दर हे चार दशकांपासुन बियाणे उद्योगमध्ये दिशादर्शक ठरत आहेत. अशा प्रकारे महाबीज, सर्वसाधारण बियाणे किंमतीमध्ये किफायत–शीरपणा राखण्याची खात्री करते व यासाठीच महाबीज बियाणे उद्योगात ओळखले जाते.

संचालक

श्री. सचिन कलंत्रे भा.प्र.से. – व्यवस्थापकीय संचालक – ७५८८६०९६००
श्री. वल्लभराव देशमुख – संचालक – ९८५०३२०३७७
डॉ. रणजीतजी सपकाळ – संचालक – ९८२३०७७०७२

महा व्यवस्थापक संपर्क क्र.

प्रशासन	७५८८६०९६५७	गुनि व संशोधन	७५८८६०९२२०
प्रक्रिया	७५८८६०९६५६	वित्त	७५८८६०९६५९
विपणन	७५८८६०९६४३	कंपनी सचिव	७५८८६०७६९२
उत्पादन	७५८८६०९६५८		

विभागीय व्यवस्थापक संपर्क क्र.

अकोला	७५८८६०९२९७	जळगाव	७५८८६०८२७९
पुणे	७५८८६०८६२७	नागपूर	७५८८६०८७०१
परभणी	७५८८६०८५००	ठाणे	८६६९६४२७३८
जालना	७५८८६०८०२९		

जिल्हा व्यवस्थापक संपर्क क्र.

अकोला	८६६९६४२७६४	परभणी	८६६९६४२७७९
यवतमाळ	८६६९६४२७५०	हिंगोली	८६६९६४२७३८
बुलढाणा	८६६९६४२७८३	नांदेड	८६६९६४२७२७
वाशिम	८६६९६४२७६२	लातूर	८६६९६४२७३९
अमरावती	८६६९६४२७५८	सोलापूर	८६६९६४२७९४
जालना	८६६९६४२७१३	धाराशिव	८६६९६४२७३४
अहमदनगर	८६६९६४२७३०	जळगाव	८६६९६४२७२२
छ.संभाजीनगर	८६६९६४२७१६	नाशिक	८६६९६४२७१०
बीड	८६६९६४२७१८	धुळे	८६६९६४२७२६
नागपूर	८६६९६४२७८५	पुणे	८६६९६४२७७४
वर्धा	८६६९६४२७८४	सांगली	८६६९६४२७६६
चंद्रपूर	८६६९६४२७५७	कोल्हापूर	८६६९६४२७४३
भंडारा	८६६९६४२७२१	सातारा	८६६९६४२७४०

सोयाबीन

एमएयुएस–६१२

- ❋ कालावधी: १०० ते १०५ दिवस
- ❋ शेंगा तडकण्यास सहनशिल
  पिवळसर दाणा
- ❋ तेलाचे प्रमाण २०.४९% व प्रथिने–४१.७५%
- ❋ उत्पादन क्षमता: २० ते २५ क्वि प्रति हे.

फुले संगम (केडीएस–७२६)

- ❋ कालावधी: ९५ ते ९७ दिवस
- ❋ फुलांचा रंग जांभळा
- ❋ चमकदार पिवळा दाणा
- ❋ उत्पादन क्षमता: २० ते २५ क्विं प्रति हे.

फुले किमया (केडीएस–७५३)

- ❋ कालावधी: ९० ते ९५ दिवस
- ❋ फुलांचा रंग पांढरा, मध्यम आकाराचा दाणा
- ❋ उत्पादन क्षमता: २३ ते २५ क्विं. प्रति हे.

❋ इतर नविन वाण ❋

सुवर्ण सोया, पिडिकेव्ही अंबा, एमएसीएस–१४६०,
जेएस–२०–११६, फुले दुर्वा

धान (भात)

पिडीकेव्ही तिलक

- ❇ कालावधी: १४० ते १४५ दिवस
- ❇ भात मऊ मोकळा व खाण्यास रूचकर
- ❇ भरघोस उत्पादन क्षमता

एम.टी.यु. ११५३ (चंद्रा)

- ❇ पिकाचा कालावधी ११५ ते १२५ दिवस
- ❇ खरीप व रब्बी दोन्ही हंगामात घेतली जाते
- ❇ हेक्टरी उत्पादन क्षमता ७.५ टन

सीओ–५१

- ❇ कालावधी: १०५ ते ११० दिवस
- ❇ लवकर येणारे वाण, बारीक दाणा
- ❇ भरघोस उत्पादन देणारे वाण
- ❇ ब्लॉस्ट रोगास सहनशील वाण

❇ इतर नविन वाण ❇

आरटिएन–८, कर्जत–९,
डिआरआर–४६, एम.टि.यु.–११५३ (चंद्रा)

तूर

बी.डि.एन.-७१६

- ❋ कालावधी: १६५ ते १७० दिवस
- ❋ मर व वांझ रोगास सहनशील
- ❋ उत्कृष्ट प्रतीची डाळ
- ❋ डाळ शिजण्यास उत्तम.

राजेश्वरी (फुले-१२)

- ❋ कालावधी: १४५ ते १५० दिवस
- ❋ जांभळट हिरवे खोड, निमपसरी वाढ
- ❋ मर व वांझ रोगास सहनशील
- ❋ ४ दाण्यांच्या शेंगांचे प्रमाण अधिक
- ❋ उत्पादन क्षमता: २० ते २२ क्विं. प्रति हे.

बी.डि.एन.-७११

- ❋ कालावधी: १५० ते १६० दिवस
- ❋ दाण्याचा रंग पांढरा
- ❋ १०० दाण्याचे वजन १०-१२ ग्रॅम
- ❋ उत्पादन क्षमता: १५ ते २३ क्विं. प्रति हे. (कोरडवाहू)

बीडीएन २०१३-४१ (गोदावरी)

- ❋ जास्त उत्पादन देणारे वाण
- ❋ १६० ते १६५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण.
- ❋ सफेद दाणा, १०० दाण्याचे वजन ११.०० ग्रॅम.
- ❋ पिकाच्या शेवटच्या अवस्थेत येणाऱ्या अवर्षण प्रवणातून सुटका.
- ❋ मर व वांझ रोगास प्रतिबंधक.

❋ **इतर नविन वाण :** रेणुका, अश्लेषा, फुले तृप्ती

❋ **प्रचलित वाण :** आयसीपी-८८६३ (मारोती), आयसीपीएल-८७११९ (आशा), पिकेव्ही तारा

उडिद

एमयु-४४

* कालावधी: ६८ ते ७४ दिवस
* चमकदार दाणे, दहिया रोगास सहनशील
* उत्पादन क्षमता: १० ते १४ क्वि. प्रति हे.

ए.के.यु.-१०-१ (पिडिकेव्ही ब्लॅक गोल्ड)

* पिकाचा कालावधी ७० ते ७५ दिवस
* उत्पादन क्षमता १० ते ११ क्विंटल/हेक्टर
* व्हायरस व भुरी रोगास सहनशील.
* नवीन सुधारित वाण.

*** इतर वाण ***

विजय, टि.ए.यु.-१, ए.के.यु-१५, फुले वसू

मुग

उत्कर्षा

* कालावधी: ७० ते ७५ दिवस
* एका शेंगेत १३ ते १४ दाणे
* भुरी रोगास अंशत: सहनशील
* महाबीज मार्फत संशोधित/अधिसुचित वाण

बीएम-२००३-२

* कालावधी: ६५ ते ७० दिवस
* टपोरे व चमकदार दाणे
* उत्पादन क्षमता: ८ ते १० किंव. प्रति हे.

इतर वाण : उन्नती, पिकेव्ही-एकेएम-४, फुले चेतक

संकरीत ज्वारी

महाबीज–७

- ✻ कालावधी: ११० ते ११५ दिवस
- ✻ मोठा, पिवळसर चमकदार दाणा
- ✻ उंची २०० ते २१५ से.मी.
- ✻ भरघोस उत्पादन क्षमता.

भाग्यलक्ष्मी–२९६

- ✻ कालावधी: १०५ ते ११० दिवस
- ✻ इक्रिसॅट या आंतरराष्ट्रीय संस्थेव्दारे संशोधित वाण
- ✻ भरघोस उत्पादन क्षमता
- ✻ धान्य व चाऱ्यासाठी उत्तम

इतर वाण : सीएसएच–९, सीएसएच–१४, सीएसएच– ३५

संकरीत बाजरी

महाबीज–१००५

- ✻ कालावधी: ७५ ते ८० दिवस
- ✻ करडया रंगाचे टपोरे दाणे
- ✻ भरघोस उत्पादन क्षमता

सुधारीत बाजरी

धनशक्ती (ICTP-8203 Fe-10-2)

- ✻ कालावधी: ७४ ते ७८ दिवस
- ✻ दाण्याचा रंग चकाकणारा हिरवा
- ✻ उत्पादन क्षमता: ३० क्विं. प्रति हे.

इतर पौष्टिक तृणधान्य

नाचणी

दापोली–१

- ❇ कालावधी: १२५ ते १३० दिवस
- ❇ लालसर तपकिरी रंग
- ❇ उत्पादन क्षमता: १५ ते २० क्वि. प्रति हे.

फुले कासारी

- ❇ कालावधी १०० ते ११० दिवस
- ❇ उत्पादन क्षमता १८ ते २० क्विंटल प्रति हेक्टर
- ❇ सन २०१९ मधे प्रसारित सुधारित वाण

फुले नाचणी

- ❇ कालावधी: ११५ ते १२० दिवस
- ❇ फिक्कट तपकिरी रंग
- ❇ उत्पादन क्षमता: २३ ते २५ क्वि. प्रति हे.

वरी

फुले एकादशी

- ❇ कालावधी: १२० ते १३० दिवस
- ❇ चमकदार तपकिरी रंग
- ❇ उत्पादन क्षमता ११ ते १३ क्वि. प्रति हे.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

ज्वारी

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
महाबीज-७	शेतकरी बांधवामध्ये प्रचलित वाण, ११० ते ११५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, दाणा मोठा, टपोरा, पांढरट पिवळसर चमकदार, वाणाची उंची २०० ते २१५ सें.मी., जमिनीवर लोळत नाही, भरघोस उत्पादन क्षमता.
भाग्यलक्ष्मी -२९६	इक्रिसॅट ह्या आंतरराष्ट्रीय संस्थेव्दारा संशोधित, १०५ ते ११० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, दाणा मोठा, टपोरा, पिवळसर व चमकदार, धान्य व चाऱ्यासाठी उत्तम भरघोस उत्पादन क्षमता.

बाजरी

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
सुधारित बाजरी धनशक्ती	७४ ते ७८ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, हेक्टरी ३० क्विं. उत्पादन, दाण्याचा रंग चकाकणारा हिरवा, १००० दाण्याचे वजन १३-१७ ग्रॅम.
संकरित बाजरी महाबीज-१००५	मध्यम कालावधीचे वाण ७५ ते ८० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, लांब व निमघट्ट कणिस, भरघोस उत्पादन क्षमता, करडया रंगाचे टपोरे दाणे, लोहाचे प्रमाण ६२ पिपिएम, जस्त चे प्रमाण ३७ पिपिएम.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

भात

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
भोगावती	१३४ ते १३८ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, भरपुर फुटवे व त्यामुळे भरघोस उत्पादन क्षमता, न पडणारे व न फुटणारे वाण.
पिकेव्ही एचएमटी	१३५ ते १४० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, आखुड व बारीक दाणे, करपा, कडा करपा व इतर किडीस साधारण प्रतिकारक्षम.
इंद्रायणी	१३५ ते १४० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, लांबट व सुवासिक दाणे, रासायनिक खतास उत्तम प्रतिसाद.
जया	१२५ ते १३० दिवसात परिपक्व, लांब व ठोकळ दाणे, करपा रोगास प्रतिकारक्षम.
कर्जत-५	१२५ ते १३० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, लांब व मोठा दाणा, न पडणारे वाण, जया वाणापेक्षा अधिक उत्पादन क्षमता, विविध किडीस व रोगास प्रतिकारक्षम.
कर्जत-७	११५ ते १२० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, लांबट बारीक दाणा, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४० ते ४५ क्विं.
कर्जत-८	१४० ते १४५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, न लोळणारे, न गळणारे वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ३५ ते ४० क्विं., सदर वाण ब्लास्ट, नेक ब्लास्ट रोगास मध्यम प्रतिकारक.
कर्जत-९	१२० ते १२५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, बुटका वाण, दाणा मध्यम बारीक, विदर्भ व कोकण विभागात लागवडीसाठी शिफारसीत वाण.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

भात

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
एम.टि.यु.-१००१ (विजेता)	१४० ते १४५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, लांब व बारीक दाणे, रासायनिक खतास उत्तम प्रतिसाद, तपकिरी तुडतुडे किडीस व गाद माशीस अंशत: प्रतिकारक्षम.
एम.टि.यु-१०१०	१२० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, मध्यम फुटवे, लांब व दंडाकृती दाणे, भरघोस उत्पादन क्षमता.
रत्नागिरी-१	११० ते ११५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, लांबट व जाड दाणे, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४० ते ४५ क्विं.
फुले समृध्दी	१२५ ते १३० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, ५०% फुलोऱ्यात येण्याचा कालावधी ९५ ते १०० दिवस. दाण्याचा रंग पिवळसर ते गर्द पिवळा, दाण्याची लांबी १०.०१ मिली मि., न पसरणारे व न गळणारे वाण, सरासरी हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४ ते ५ टन.
सुवर्णा	१५५ दिवसात परिपक्व होणारे, उशीरा येणारे वाण, खोलगट बांध्यातील लागवडीस योग्य, भरघोस उत्पादन क्षमता, मध्यम बारीक दाणे.
श्रीराम	परिपक्वतेचा कालावधी १४६ दिवस, अति-बारीक पोत, तांदळास उत्तम बाजारभाव.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये
भात

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
सीओ-५१	लवकर येणारे वाण, पिकाचा कालावधी १०५ ते ११० दिवस, न लोळणारे भरघोस उत्पादन देणारे, मध्यम उंचीचे वाण, तपकिरी तुडतुडे किडीस व ब्लॉस्ट रोगास अंशत: प्रतिकारक्षम.
डिआरके-२	१४५ ते १५० दिवसांत परिपक्वता, अति बारीक मध्यम लांब व सुगंधीत दाणा, फुटव्याची संख्या २७, एका लोंबीत ३०० दाणे, खाण्यास रूचकर.
पीडिकेव्ही तिलक	१४० ते १४५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, भात मऊ मोकळा व खाण्यास रूचकर, अमायलोसचे प्रमाण मध्यम.
साकोली-९	मध्यम कालावधीचे वाण (१३० ते १३५ दिवस) उशीरा लागवडीस योग्य, सरासरी हेक्टरी उत्पादन क्षमता ३८ ते ४५ क्वि
पीकेव्ही किसान	कमी उंचीचे, न लोळणारे, कालावधी १३० ते १३५ दिवस, मध्यम आकाराचे दाणे, भाताची प्रत उत्तम, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४० ते ५० क्विं, लिफ ब्लास्ट व करपा रोगास प्रतिकारक्षम.
एम.टि.यु.-११५३ (चंद्रा)	पिकाचा कालावधी ११५ ते १२५ दिवस, खरीप व रब्बी दोन्ही हंगामात घेतले जाते, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ७.५ टन

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

भात

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
कर्जत-२	परिपक्वतेचा कालावधी १४० ते १४५ दिवस, ब्लास्ट रोगास अंशत: प्रतिकारक, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४० ते ४५ क्विं.
कर्जत-३	११० ते ११५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, कोरडवाहू व बागायती लागवडीस योग्य, नत्र खतास उत्तम प्रतिसाद, आखुड व ठोकळ दाणे.

सोयाबीन

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
एमएयुएस-१६२	पिकाचा कालावधी १००-१०३ दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २५-३० क्विं., फुलाचा रंग फिक्कट जांभळा, शेंगा व खोडावरील केसाचा रंग करडा, २ ते ३ दाणे असलेली शेंग, पिवळा दाणा, हारवेस्टरने कापणीस योग्य वाण.
एमएसीएस-११८८	कालावधी १०१ ते ११० दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २०-३० क्विं., उंच, फुलांचा रंग पांढरा, लोम नसलेल्या तपकिरी शेंगा, पिवळा दाणा, बिपी,आरएबी चारकोल रॉटला अंशत: प्रति-कारक्षम.
जे.एस.-३३५	कालावधी ९५-१०० दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २५-३५ क्विं.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

सोयाबीन

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
जे.एस.-९५-६०	कालावधी ८२-८८ दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १८-२० क्विं., लवकर तयार होणारे वाण, जाड दाणा व चार दाण्याच्या शेंगांचे प्रमाण (२०-२५%).
एमएयुएस-१५८	पिकाचा कालावधी ९३-९८ दिवस, २ ते ३ दाण्याच्या शेंगा, १०० दाण्याचे वजन १० ते १२ ग्रॅम.
सुवर्ण सोया (एएमएसएमबी-५-१८)	पिकाचा कालावधी ९८ ते १२० दिवस, कापणीच्या परिपक्वतेपासून १० दिवसांपर्यत शेग फुटण्यास प्रतिरोधक, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २३ ते २५ क्विं.
फुले किमया (केडिएस-७५३)	कालावधी ९० ते ९५ दिवस, फुलांचा रंग पांढरा, गोलाकार पाने, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २३ ते २५ क्विं.
फुले संगम (केडीएस-७२६)	पिकाचा कालावधी ९५ ते ९७ दिवस, जांभळया रंगाची फुले, तेलाचे प्रमाण १८.४२ टक्के, प्रथिनाचे प्रमाण ३८.१४ टक्के, चमकदार पिवळा दाणा, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २०-२५ क्विं.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

सोयाबीन

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
जेएस-२०-११६	कालावधी ९७ ते १०१ दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २०-२२ क्विं., फुलांचा रंग पांढरा, गोलाकार पाने.
एमएयुएस-६१२	कालावधी १००-१०५ दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २०-२५ क्विं., झाडाची उंची ४० ते ४५ सेंमी., १०० दाण्याचे वजन ११ ते १३ ग्रॅम, तेलाचे प्रमाण २०.४९ टक्के, प्रथिनाचे प्रमाण ४१.७५ टक्के.
एमएसीएस-१२८१	कालावधी ९५ ते ९८ दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २३-२४ क्विं., झाडांची उंची मध्यम, फुलांचा रंग जांभळा, पिवळा चमकदार दाणा.
जेएस-२०-९८	पिकाचा कालावधी ९६-९८ दिवस, पांढरी फुले, शेंगा तळकण्यास सहनशील, पिवळसर दाणा, किडरोगांना प्रतिकारक, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २५ ते २८ क्विं.
डीएस-२२८ (फुले कल्याणी)	पिकाचा कालावधी १०० ते १०५ दिवस, मध्यम आकाराचे दाणे, १०० दाण्याचे वजन १० ते १२ ग्रॅम, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २२ ते २४ क्विं.
एमएयुएस-७१	पिकाचा कालावधी ९३-१०० दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २०-३० क्विं., शेंगा न फुटणारे वाण, अर्वषणास प्रतिकारक्षम.
जेएस-९३-०५	पिकाचा कालावधी ९० ते ९५ दिवस, न पडणारे व शेंगा न फुटणारे वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २०-२५ क्विं.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

भुईमुग

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
फुले उन्नती	पानावरील टिक्का रोगास तसेच खोडकुज रोगास प्रतिकारक्षम, महाराष्ट्रात खरीप व उन्हाळी लागवडीस योग्य वाण.
फुले मोरणा (केडीजी-१२३)	पिकाचा कालावधी ११४ ते १२० दिवस, टिक्का व तांबेरा रोगास प्रतिकारक, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २० ते २५ क्विं.
फुले वारणा (केडीजी-१२८)	कालावधी ११५ ते १२३ दिवस, फुलांचा रंग गडद हिरवा, गोलाकार दाणा, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २० ते ३० क्विं.
फुले भारती	कालावधी १०८ दिवस, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २० ते २१ क्विं.
टिएजी-२४	पिकाचा कालावधी १०० ते १०५ दिवस, उपटी जात, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १२ ते १४ क्विं.

संशोधित संकरित सूर्यफुल

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
भास्कर	कमी उंचीचे, ८० ते ८५ दिवसांत परिक्व होणारे वाण, प्रमुख किडी व रोगांना प्रतिकारक्षम वाण, तेलाचे प्रमाण ४० ते ४५%, भरघोस उत्पादन क्षमता.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

तूर

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
पीकेव्ही तारा	सरासरी १७६ दिवसात परिपक्वता, डाळी करीता उत्तम वाण, दाणा जाड व लाल रंगाचा, भरघोस उत्पादन क्षमता.
बीडीएन–७११	कालावधी १५० ते १६० दिवस, दाण्याचा रंग पांढरा, १०० दाण्याचे वजन १० ते १२ ग्रॅम, कोरडवाहू क्षेत्राकरीता, हेक्टरी उत्पादन १५ ते २३ क्विं.
आयसीपी–८८६३ (मारोती)	कालावधी १५० ते १६० दिवस, दाणे लालसर मध्यम, फयुजेरियम मर रोगास प्रतिकारक, आंतर पिकास योग्य.
बी.एस.एम.आर.–७३६	पिकाचा कालावधी १८० ते १८५ दिवस, कोरडवाहू/बागायती लागवडीसाठी योग्य, मर व वांझ रोगास प्रतिकारक, टपोरे लाल दाणे, शेंगा पोखरणाऱ्या किडीस कमी बळी पडतो.
आय.सी.पी.एल.–८७११९ (आशा)	१८० ते २०० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, भारी जमिनीसाठी योग्य, मर रोग प्रतिबंधक, टपोरे लाल दाणे, (१०० दाण्याचे वजन १० ते ११ ग्रॅम).
बीडीएन–७१६	कालावधी १६५ ते १७० दिवस, मर व वांझ रोगास सहनशील व उत्तम प्रतीची डाळ शिजण्याची गुणवत्ता.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

तूर

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
राजेश्वरी (फुले-१२)	पिकाचा कालावधी १४५ ते १५०, झाडांची उंची १५० से.मि. पेक्षा जास्त, जांभळट हिरवे खोड, निमपसरी वाढ, चार दाणे प्रति शेंग, हिरव्या शेंगावर जांभळट पट्टा, मर व वांझ रोगास सहनशील, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २० ते २२ क्विं.

मूग

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
बीएम-२००३-२	६५ ते ७० दिवसाचा कालावधी, सदर वाण पावडरी मिल्डू व यलोव्हेन मोझॅक या रोगास मध्यम प्रतीकारक, वाणाचे दाणे टपोरे असून, दाणे चमकदार, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ८ ते १० क्विं.
उन्नती	पिकाचा कालावधी ६० ते ६५ दिवस, १००० दाण्याचे वजन ४४ ते ४६ ग्रॅम, चमकदार टपोरा दाणा, उत्पादन हेक्टरी १० ते १२ क्विं. उत्पन्न, भुरी रोगास अंशत: प्रतीकारक
उत्कर्षा	७० ते ७५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, एका शेंगेत १३ ते १४ दाणे, चमकदार टपोरा दाणा, भुरी रोगास अंशत: सहनशील, एकाच वेळेस परिपक्वता त्यामुळे काढणीस सुलभ.
पिकेव्ही एकेएम-४	पिकाचा कालावधी ५७ ते ८० दिवस, दाण्याचा रंग फिक्कट हिरवा, पावडरी मिल्डू रोगास प्रतिबंधक, सरासरी हेक्टरी उत्पादन १० ते ११ क्विं.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

उडीद

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
विजय	महाबीज संशोधीत वाण, पिकाचा कालावधी ६८ ते ७३ दिवस, चमकदार व मोठे दाणे, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १२ ते १५ क्विं.
टि.ए.यु.-१	६८ ते ७५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, मोठे टपोरे अंडाकृती दाणे, दाण्याचा रंग जांभळट काळा, पावडरी मिल्डू रोगास अंशत: प्रतीकारक्षम
ए.के.यु.-१०-१ (पिडीकेव्ही ब्लॅक गोल्ड)	अधिक उत्पादन देणारा व भुरी रोगास प्रतिकारक्षम, मध्यम आकाराचे दाणे.

करडई

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
पीबिएनएस-१२ (परभणी कुसूम)	१३० ते १३५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, कोरडवाहू व बागायतीस योग्य वाण, मर व पानावरील ठिपके रोगास प्रतिकारक, मावा किडीस कमी बळी पडते, दाणे टपोरे, तेलाचे प्रमाण ३० टक्के
एसएसएफ १२-४० (फुले निरा)	पिकाचा कालावधी १२० ते १५० दिवस, मावा किडीस व मर रोगास मध्यम प्रतिकारक क्षमता, मध्यम व उत्तम निचरा होणाऱ्या जमिनीत येणारे वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १० ते १२ क्विं.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

करडई

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
एसएसएफ–७०८	पिकाचा कालावधी ११५ ते १२० दिवस, पश्चिम महाराष्ट्रात बागायती तथा कोरडवाहु लागवडी–साठी प्रसारीत, तेलाचे प्रमाण ३० टक्के, मावा किडीस प्रतिकारक, लवकर येणारे वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १३ ते १४ क्विं.
पिबिएनएस–८६ (पुर्णा)	पिकाचा कालावधी १३५ ते १३८ दिवस बागायती व कोरडवाहु लागवडीसाठी मराठवाडा विभागासाठी प्रसारीत, उत्पादनास अधिक सरस, तेलाचे प्रमाण ३०.१३ टक्के, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १० ते १२ क्विं.

रब्बी ज्वारी

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
फुले अनुराधा	१०५ ते ११० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, कोरडवाहु वाण, पश्चिम महाराष्ट्राकरीता विकसीत, खोडकिडा, खोडमाशी करीता सहन–शील वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १० ते १२ क्विं. (कोरडवाहू)
परभणी मोती (एसपिव्ही–१४११)	१२५ ते १२७ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, पश्चिम महाराष्ट्रातील हलक्या जमिनी व्यतिरिक्त मध्यम ते भारी जमिनीत कोरडवाहू व बागायती लागवडीसाठी योग्य, रासायनिक खते व पाण्यास उत्तम प्रतिसाद, दाणे व वैरणीची प्रत चांगली, मोत्यासारखे चमकदार व टपोरे दाणे.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैंशिष्ट्ये

रब्बी ज्वारी

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
परभणी ज्योती (एसपिव्ही-१५९५)	१२५ ते १३० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, बागायतीसाठी उत्तम वाण, उंच वाढणारा, लोळण्यास प्रतिकारक्षम, माव्यास प्रतिकारक्षम, बागायती लागवडीस योग्य.
फुले वसुधा	११६ ते १२० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, झाडाची उंची १८० ते २१० सेंटिमीटर, ५० टक्के फुलोऱ्यात येण्याचा कालावधी ७४ ते ७८ दिवस, दाण्याचा आकार गोल व रंग मोत्यासारखा पांढरा.
फुले रेवती	पिकाचा कालावधी ११८ ते १२० दिवस, बागायती वाण, खोडकिडीस सहनशील, २२० ते २४० से.मी. उंची.
फुले सुचित्रा	कालावधी १०० ते १०५ दिवस, मध्यम जाड दाणे (१००० दाण्याचे वजन ३० ते ३२ ग्रॅम), कडबा व धान्याची प्रत चांगली, रासायनिक खते व पाण्यास उत्तम प्रतिसाद, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २० ते २५ क्विं.
मालदांडी (एम-३५-१)	पिकाचा कालावधी ११५ ते १२५ दिवस, पाण्याचा ताण सहन करणारी, उंच वाढणारी, दाणा टपोरा मोत्यासारखा, कडबा ९० ते ९५ क्विं. प्रती हे. (१००० दाण्याचे वजन ३० ग्रॅम), हेक्टरी उत्पादन क्षमता १८ ते २० क्विं. (कोरडवाहू) व हेक्टरी उत्पादन क्षमता ३० ते ३५ क्विं. (बागायती)

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैंशिष्ट्ये

रब्बी ज्वारी

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
पिकेव्ही क्रांती (एकेएसव्ही १३ आर)	कालावधी १२० ते १२५ दिवस, कडब्याचे हेक्टरी उत्पादन ७० ते ७५ क्विं. खोडकिडा, खोडमाशी व मावाकिडीस सहनशील हेक्टरी उत्पादन क्षमता २५ ते ३० क्विं.

हरभरा

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
विराट	१०८ ते ११८ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १६ ते २० क्विं., कोरडवाहू व बागायती लागवडीस योग्य, टपोरे दाणे, मर रोगास प्रतिकारक.
विजय	९० ते १०८ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, लवकर येणारे वाण, कोरडवाहू तसेच वेळेवर व उशिरा बागायती लागवडीस योग्य, अवर्षण प्रतिकारक्षम, मर रोग प्रतिबंधक, फिक्कट करडया रंगाचे दाणे.
विशाल	१०५ ते ११० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, मर रोग प्रतिकारक्षम, आकर्षक पिवळे टपोरे दाणे, चांगली उत्पादन क्षमता.
पिडिकेव्ही-कांचन	१०० ते ११० दिवसात परिपक्व होणारे वाण, अधिक उत्पन्न देणारा, लवकर परिपक्व होणारा व मध्यम जाड दाणे, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २० ते २५ क्विं.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये
हरभरा

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
बिडीएनजीके ७९८	पिकाचा कालावधी १२० ते १३५ दिवस, कोरडवाहू व बागायती लागवडीस योग्य, टपोरे दाणे, मर रोगास प्रतिकारक, दाण्याचा रंग पांढरा, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १६ ते १८ क्विं.
दिग्वीजय	कालावधी १०० ते १०५ दिवस, विजय व विशाल वाणापेक्षा सरस वाण, आकर्षक मध्यम टपोरे दाणे, बागायती वेळेवर व उशिरा पेरणीसाठी योग्य वाण, मर रोगास प्रतिकारक्षम, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १८ ते २० क्विं. (कोरडवाहू) व ३५ ते ४० क्विं.(बागायती).
जाकी–९२१८	पिकाचा कालावधी १०५ ते ११० दिवस, टपोरे फिक्कट करडया रंगाचे दाणे, जिरायती व बागायतीस योग्य, (१०० दाण्याचे वजन २२ ते २६ ग्रॅम), हेक्टरी उत्पादन क्षमता १५ ते १७ क्विं. (कोरडवाहू) व १९ ते २२ क्विं. (बागायती)
फुले विक्रांत	कालावधी ११० दिवस, मर रोगास प्रतिकारक्षम वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २०.४३ क्विं.
फुले विक्रम	पिकाचा कालावधी १०० ते ११० दिवस , उंच वाढणारे व अधिक उत्पादन देणारे वाण, फयुजरियम मर या रोगास प्रतिकारक्षम, यंत्राव्दारे कापणीस उपयुक्त, महाराष्ट्रात रब्बी हंगामासाठी प्रसारीत, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १६ ते १७ (कोरडवाहू) व २१ ते २२ (बागायती) क्विं.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

हरभरा

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
बिजीएम-१०२१६ (पुसा चिकपी)	परिपक्वतेचा कालावधी १०६ ते ११० दिवस, वेळेवर पेरणी व कोरडवाहू क्षेत्राकरीता शिफारसीत, हेक्टरी उत्पादन क्षमता १४ ते १५ क्विं.
बिजी-३०-६२ (पुसा पार्वती)	परिपक्वतेचा कालावधी १०८ ते ११८ दिवस, वेळेवर पेरणी व बागायती क्षेत्राकरीता शिफारसीत, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २१ ते २२ क्विं.

गहू

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
फुले नेत्रावती (एनआयएडब्ल्यु-१४१५)	१०३ ते ११५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता २० क्विं., महाराष्ट्रातील बागायत क्षेत्रात वेळेवर पेरणी करीता शिफारसीत, झाडाची उंची ६१ ते ७५ सें. मी., ओंबी घट्ट, कुसळ असलेली, दाण्याचा रंग अंबर.
एमएसीएस-६२२२	१०२ ते १०८ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता सरासरी ४७.७ क्विं. मध्यम कालावधीचे वाण, तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, दाणा मध्यम आकर्षक, वेळेवर पेरणीसाठी शिफारसीत वाण

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

गहू

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
डिबिडब्ल्यु-१६८	पिकाचा कालावधी १०७ ते ११५ दिवस, वेळेवर पेरणी व बागायती क्षेत्राकरीता शिफारसीत, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४६ ते ४७ क्विं.
जीडब्ल्यु-४९६	९६ ते ११३ दिवसात, दाणा टणक, पिवळसर, हेक्टरी उत्पादन क्षमता, ४५ क्विं.
एचआय-८८६३ (पोषण)	पिकाचा कालावधी ११५ ते१२५ दिवस, वेळेवर पेरणीसाठी व ओलीताकरीता लागवडीस योग्य, बन्सी वाण, न पडणारे न झडणारे वाण, दाणा आकर्षक पिवळसर रंगाचा, चपातीची प्रत उत्तम व खाण्यास रुचकर.
युएएस-४२८	कालावधी १०८ दिवस, वेळेवर पेरणी तथा बागायती क्षेत्रासाठी शिफारस, मध्यम कालावधीचे वाण, रासायनिक खतास चांगला प्रतिसाद न पडणारे वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४८ क्विं.
एमएसीएस-६४७८	पिकाचा कालावधी ११० दिवस, जाड चकाकणारा दाणा, काळा/तपकिरी तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४५ क्विं.
लोक-१	१०० ते १०५ दिवस कालावधी, लालसर टपोरे दाणे, भरघोस उत्पादन क्षमता असलेले लोकप्रिय वाण, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ३४ ते ४० क्विं.

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

गहू

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
पिडिकेव्ही सरदार (एकेएडब्ल्यु ४२१०-६)	कालावधी ९५ ते १०५ दिवस, जाड दाणा, १००० दाण्याचे वजन ४३.४० ग्रॅम, झाडाची उंची ८४ सें. मी., तांबेरा रोगास प्रतिबंधक, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ३९ क्विं.
एचआय-१५४४ (पूर्णा)	११० ते ११५ दिवसात परिपक्व होणारे वाण, मध्यम ते भारी जमिनीत बागायती लागवडी खाली वेळेवर पेरणी करीता उपयुक्त, दाणे मध्यम चमकदार व पिवळसर.
फुले समाधान (एनआयएडब्लयु १९९४)	परिपक्वतेचा कालावधी ११५ दिवस, महाराष्ट्रातील बागायत क्षेत्रात वेळेवर पेरणी (१ ते १५ नोव्हेंबर) तसेच उशिरा पेरणी (१६ नोव्हेंबर ते १५ डिसेंबर) साठी शिफारसीत, सरबती वाण, तांबेरा रोगास प्रतिकारक, हेक्टरी उत्पादन क्षमता ४५ ते ५० क्विं.

संकरीत कापूस

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
महाबीज-१२४ बीजी २	पिकाची कालावधी १५० दिवस, झाडांची उंची १३० ते १३५ सें.मी., बोंडाचे वजन ४.५ ग्रॅम, धाग्याची लांबी २८ ते २९ मि.मी., सरासरी उत्पादन २५.०१ क्वि./हे., महाराष्ट्रातील कोरडवाहू क्षेत्रासाठी उपयुक्त वाण

महाबीज उत्पादित प्रचलित वाण व त्यांची गुण वैशिष्ट्ये

संकरीत ज्वारी

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
महाबीज–७०४	पिकाची कालावधी १५० दिवस, झाडांची उंची १३० ते १३५ सें.मी., दाण्याचा प्रकार ४.५ ग्रॅम , धान्याचे उत्पादन २८ ते २९ मि.मी., कडब्याचे हेक्टरी उत्पादन २५.०१ क्वि. खरीप हंगामा करीता उपयुक्तवाण

संकरीत मका

पीक/वाण	वैशिष्ट्ये
एमएमएच–१७०८	पिकाची कालावधी ९८ मं १०३ दिवस, झाडांची उंची १९५ मं २१० सें.मी., दाण्याचा रंग नारंगी पिवळा, १०० दाण्यांचे वजन ३० ते ३१ ग्रॅम, हेक्टरी उत्पादन ५० ते ६० क्वि., मोठे कणीस, भरगच्च व अर्ध खडीदार दाणे प्रति ओळ, खरीप हंगामाकरीता उपयुक्तवाण

ढेंचा लागवड अशी करा

वखराच्या (कुळवाच्या) आडव्या उभ्या पाळया देवून शेत तयार करुन घ्यावे. त्यानंतर दीड ते दोन फुट अंतरावर सऱ्या काढुन सरीचे दोन्ही बाजूस ढेंचा बियाणे पेरावे. एकरी २० ते २५ किलो बियाणे पुरेसे होते. पेरणी नंतर हलके पाणी दयावे. १५ दिवसांचे अंतराने २ ते ३ पाणी दयावे. पुर्ण व भरपुर वाढ झालेले हिरवे पीक ४५–५० दिवसानंतर लाकडी, लोखंडी नांगर किंवा ट्रॅक्टरने नांगरुन जमिनीत गाडावे. १०–१५ दिवसानंतर वखराच्या (कुळवाच्या) आडव्या उभ्या पाळया देऊन सर्व अवशेष जमिनीत चांगले मिसळुन पुढील पिकासाठी शेत तयार करावे.

ढेंचा हिरवळीच्या खताची वैशिष्ट्ये

* ढेंचा हलक्या, मध्यम, भारी आणि क्षारयुक्त जमिनीतही भरपुर वाढतो.
* ढेंचाचे वाढीवर कमी ओल किंवा अधिक पाणी ह्याचा फारसा वाईट परिणाम होत नाही.
* ढेंचाची वाढ थंड–उष्ण व दमट हवामानात जवळपास सारखीच होत असल्याने वर्षभर केव्हाही आणि कोणत्याही पिका अगोदर हिरवळीचे खत ढेंचा घेता येते.
* ढेंचाची वाढ झपाटयाने होत असल्याने केवळ ४५–५० दिवसा नंतर जमिनीत गाडल्यामुळे पूर्णपणे कुजुन त्याचे खत पुढील पिकास उपलब्ध होते.
* ढेंचा पासून प्रति एकर ८० क्विंटल हिरवळीचे खत मिळते जे एकरी २२४ क्विंटल शेणखता एवढा फायदा शेतकऱ्यांस देते. (१ क्विं. हिरवळीचे खत = २.८ क्विं. शेणखताचे सत्व.)
* ढेंचा कुजत असताना सुक्ष्म जिवाणूंच्या निर्मितीस चालना मिळून त्यापासुन पोषक सेन्द्रिय पदार्थाची निर्मिती होते. पर्यायाने जमिनीची प्रत सुधारते.
* ढेंचामुळे जमिनीतील न विरघळणाऱ्या क्षारांचे प्रमाण घटते व तिचा सामू (पी.एच.) सुधारतो.
* ढेंचामुळे भरपुर मुळे येतात व ती दुरवर व खोलवर पसरतात त्यामुळे जमिन भुसभुसशीत होऊन पुढील पिकांचे मुळाभोवती हवा खेळती राहण्यास मदत होते.
* ढेंचामुळे जमिनीची ओल टिकवुन ठेवण्याची क्षमता वाढते.
* ढेंचामुळे जास्त पावसाने होणारी जमिनीची धुप

(धुप म्हणजे सकस माती वाहून जाणे) कमी प्रमाणात होते.

* ढेंचामुळे भरपुर कॅल्शियम उपलब्ध होतो, त्यामुळे जमिन चिबड करणारे पाण्यात न विरघळणारे सोडियमचे क्षार द्राव्य अवस्थेत येऊन पावसाचे वा ओलीताचे पाण्याव्दारे त्यांचा निचरा होऊन अशा जमिनीची सुपिकता वाढते.
* ढेंचा व्दिदल वर्गीय पिक असल्याने वातावरणातील नत्र जमिनीत साठवून ठेवण्यास मदत करते. हयापासुन प्रति एकर ३५ किलो नत्र (७५ किलो युरिया एवढा) पुढील पिकास मिळते. ढेंचामुळे पुढील पिकास प्रति एकर ३५ किलो नत्र, ७.३ किलो स्फुरद, १७.८ किलो पोटॅश, १९ किलो गंधक, १.४ किलो कॅल्शीयम, १.६ किलो मॅग्नेशियम ही अन्नद्रव्ये आणि जस्त–२५ पी.पी.एम. लोह–१०५ पी.पी.एम., मॅगनीज–३९ पी.पी.एम. व तांबे–७ पी.पी.एम. ही सुक्ष्म अन्नद्रव्ये उपलब्ध होतात.
* ढेंचामुळे पिकांच्या मुळांवर आक्रमण करणारे सुत्रकृमी व अनेक प्रकारच्या तणांचा नाश होण्यास मदत होते.

ज्वारी उत्पादनासाठी महत्वाच्या बाबी

* ज्वारीची पेरणी लवकरात लवकर केल्यास धान्य व वैरणीच्या अधिक उत्पादनासह खोड माशीचा प्रादुर्भावही टाळता येतो.
* युरियाची मात्रा शेवटच्या कोळपणी सोबत सरत्याने परंतु ३५ दिवसांच्या आत दयावी.
* अलीकडील काळात सर्वच संकरीत वाणावर मावा किडीचा

(चिकटा) प्रादुर्भाव कमी–अधिक प्रमाणावर होत आहे. त्यामुळे उत्पादनातील घटीसह चाऱ्याची प्रतही खराब होते. पिकावर मावा दिसताक्षणी क्विनॉलफॉस २५ टक्के प्रवाही १५ ते २० मिली. १० लिटर पाण्यात मिसळुन फवारणी करावी.

* पाण्याचा दिर्घकाळ ताण पडल्यास पिकावर मावा येण्यास सुरुवात होते. अशा वेळी ओलिताची सोय असल्यास जमिनीस भेगा पडण्याअगोदर पाणी दिल्यास माव्याचा प्रादुर्भाव टाळता येतो.
* युरीयाची मात्रा शक्यतोवर जमिनीत पुरेसा ओलावा असताना दयावी. पाण्याचा ताण असताना युरीया दिल्यास माव्याचा प्रादुर्भाव वाढु शकतो.
* अलिकडील काळात ज्वारीच्या ताटांना शेंडयाकडील भागात ३ ते ४ फुटवे येऊन त्यास लहान लहान कणसे आलेली आढळुन येतात. उशिरा येणाऱ्या खोडमाशी व खोडकिडीच्या प्रादुर्भावामुळे ताटाचा शेंडा खाल्ला जाऊन त्या भागापासुन असे फुटवे येतात. याकरीता ज्वारीच्या वाढीव अवस्थेच्या काळात फोरेट ४ जी एकरी ४ किलो झाडाच्या पोंग्यात टाकावे व नंतर क्वीनॉलफॉस २५ टक्के प्रवाही १५–२० मिली. १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. फवारणी शक्यतोवर पॉवर स्प्रे ने करावी व औषधाची मात्रा तिप्पट वापरावी.
* पीक परिपक्व झाल्यावर ताबडतोब कापणी व मळणी करावी कारण बरेच वेळा उशिरा येणाऱ्या पावसामुळे ज्वारीची व कडब्याची प्रत खराब होऊन बाजारात ज्वारीला व कडब्याला कमी भाव मिळतो.

बियाणे बदल

संकरित वाण व परपरागीभवन असलेल्या पिकांचे बियाणे दरवर्षी बदलावे. घरचे बियाणे पेरु नये स्वपरागीभवन असलेल्या पिकांचे घरचे बियाणे योग्य काळजी घेऊन तयार केले तर तीन वर्षापर्यंत वापरता येऊ शकते. शक्यतोवर सर्व प्रकारचे बियाणे दरवर्षी बदलणे अधिक फायदेशीर, कारण घरचे बियाणे वापरल्याने त्यात भेसळ निघण्याची शक्यता असते. १२ व्या पंचवार्षिक योजनेत केंद्र शासनाव्दारे बियाणे बदलाचे ठरविलेले लक्षांक खालीलप्रमाणे

* संकरित वाण–१०० टक्के
* परपरागीभवन असलेले पिके – ५० टक्के
* स्वपरागीभवन असलेली पिके –३५ टक्के बियाणे उपलब्धतेचे माध्यम.
* ग्रामबिजोत्पादनांतर्गत बियाणे उत्पादीत करुन बियाणे बदल करणे.
* कृषी निविष्ठा विक्रेते / संबंधित कंपनी विक्री केंद्र
* शेतकऱ्यांनी स्वत:च्या शेतावर तयार केलेले सुधारित वाणांचे घरचे बियाणे.

बियाणे बदलाचे फायदे

* सिलबंद वेष्टनातील लेबल असलेले बियाणे हे बियाणे कायदयाच्या मापदंडानुसार तयार करण्यात येते त्यामुळे बियाण्याची गुणवत्ता उत्तम असते.
* बियाणे चाळणी गाळणी प्रक्रिया केलेली असल्यामुळे एकसारख्या आकाराचे, काडीकचरा विरहीत व भेसळयुक्त असते.
* मापदंडानुसार योग्य उगवणशक्तीचे बियाणे.
* बियाणे कायदा मानकाप्रमाणे योग्य भौतिक व अनुवंशीक शुध्दतेचे बियाणे.
* घरच्या बियाण्यापेक्षा अधिक उत्पादन क्षमता.

बियाणे खरेदी करतांना घ्यावयाची काळजी

* परवानाधारक विक्रेत्याकडूनच बियाणे खरेदी करावे.
* सिलबंद वेष्टनातील, लेबल असलेले बियाणे खरेदी करावे.
* बियाणे खरेदीची पावती (बिल) खरेदी केलेल्या बियाण्याचा संपूर्ण तपशील, जसे की पिक, वाण संपूर्ण लॉट नंबर, वजन, बियाणे ज्या कंपनीचे आहे त्या कंपनीचे नाव, बियाणे किंमत, खरेदीदाराचे संपूर्ण नाव व पत्ता, विक्रेत्याचे नाव व सही इत्यादी नमुद असलेली रोखी अथवा उधारीची पावती घ्यावी.
* बियाणे खरेदी करताना वैध मुदतीची खात्री करुन घ्यावी व वैध मुदतीच्या आतील बियाणेच खरेदी करावे.
* पिशवीवर नमुद एमआरपी दरापेक्षा जास्त दराने बियाणे खरेदी करु नये.
* बियाणे खरेदीची पावती, वेष्टन (बॅग) व त्यावरील लेबल (टॅग) इत्यादी जपून ठेवावे.
* बियाणे खरेदी करताना संबंधित विक्रेता जर उपरोक्तप्रमाणे संपुर्ण विवरणासह बिल देत नसेल, मुदतबाहय बियाण्याची विक्री करीत असेल, छापील किंमतीपेक्षा अधिक दराने बियाणे विक्री करीत असेल तर यासंबंधीची तक्रार जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, कृषि विकास अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी किंवा संबंधित कंपनीच्या जिल्हा कार्यालयात लेखी स्वरुपात तात्काळ करावी.
* खरेदी केलेले बियाणे बिलाप्रमाणे व सिलबंद असल्याची खात्री करुन घ्यावी.
* पेरणीसाठी खरेदी केलेल्या बियाण्याची पेरणीपर्यत योग्य जागी साठवण करावी ओलसर जागी, खताजवळ बियाण्याची साठवण करु नये.

बिज प्रक्रिया

बियाण्याव्दारे उद्‌भवणाऱ्या रोगांच्या नियंत्रणासाठी बीज प्रक्रिया हा कमी खर्चाचा उत्तम उपाय आहे.

बीज प्रक्रियेचे फायदे–

* जमिनीतून व बियाण्यांव्दारे पसरणाऱ्या रोगांचा प्रादुर्भाव टाळता येतो.
* बियाण्यांची उगवण क्षमता वाढते.
* रोपे सतेज व जोमदारपणे वाढतात.
* उत्पादनात भरीव वाढ होते. बीज प्रक्रियेकरीता बुरशीनाशके व प्रती किलो बियाण्यास वापराचे प्रमाण थायरम –२.५ ग्रॅम, कार्बेन्डँझिम –२.५ ग्रॅम, कॅप्टन –२.५ ग्रॅम व मॅटॅलॉक्सिल –६ ग्रॅम (बाजरीवरील केवडा रोगाकरीता)

जीवाणु खते व त्याचा वापर – नत्र स्थिरीकरण करणारी जीवाणु खते:

* अॅझोटोबॅक्टर/बाजयेरिकीया (आम्ल धर्मिय जमिनीसाठी):– शेंगवर्गिय पिके वगळुन इतर सर्व एकदल, तृणधान्य पिकांना उपयोगी:
* अॅझोस्पिरीलम– भाजीपाला, ज्वारी आणि मका
* रायझोबियम– शेंगवर्गिय पिके, यामध्ये वेगवेगळे सात गट आहेत. गटाप्रमाणे पिकाला विशिष्ट प्रकारच्या रायझोबियम गटाचे जीवाणू खत वापरावे.
* अॅझाटोबॅक्टर: ऊस व इतर शर्करायुक्त पिके
* स्फुरद विरघळणारे जीवाणू खत–पीसएबी जीवाणु खताची प्रक्रिया ही बुरशीनाशके किंवा किटकनाशकांची प्रक्रिया केल्यानंतर करण्यात यावी, बियाण्यास बुरशीनाशके लावलेले असतील तर जिवाणू संवर्धकाची मात्रा नेहमी पेक्षा दिडपट वापरावी.

बियाणे पेरणीच्या वेळी घ्यावयाची काळजी

- ✻ पेरणीपुर्वी बियाण्यास बुरशीनाशक व जिवाणू संवर्धकांची बीज प्रक्रिया अवश्य करावी.
- ✻ पेरणीकरीता आणलेल्या बियाण्यांची पिशवी खालून फोडावी तसेच बियाण्यांची पिशवी व पिशवीवरील टॅग जपून ठेवावी.
- ✻ पेरणीपूर्वी जमिनीची मशागत करून जमिन पेरणी योग्य करावी.
- ✻ जमिनीची योग्य मशागत न केल्यास योग्य उगवणशक्ती असलेल्या बियाण्याची सुध्दा बियाणे जास्त खोल पडल्यामुळे बियाण्यांवर ढेकळे पडुन बी दबल्यामुळे बियाण्यांची उगवण कमी होऊ शकते.
- ✻ पेरणीकरीता शिफारशीत बियाणे मात्रा वापरावी. शिफारशीपेक्षा कमी बियाणे कदापीही वापरु नये.
- ✻ पाणी साचलेल्या जमिनीत पाण्याचा निचरा होईपर्यत पेरणी करु नये.
- ✻ पेरणीनंतर पाऊस न आल्यास पाणी दयावे.
- ✻ सोयाबीन सारख्या नाजूक कवच असलेल्या बियाण्याची धूळ पेरणी करू नये.
- ✻ साधारणत: ७५ ते १०० मि.मि. पाउस पडल्यानंतर योग्य ओलावा असतांनाच बियाण्याची पेरणी करावी.
- ✻ बियाण्यांची पेरणी योग्य खोलीवर करण्यात यावी. उदा. मध्यम भारी जमिनीत सोयाबीनची पेरणी ४ से. मी. पेक्षा जास्त खोलीवर केल्यास त्याचा उगवणशक्तीवर विपरीत परिणाम होतो.
- ✻ जमिनीत ओल नसणे, बियाणे जास्त खोल पडणे, पाणी साचलेल्या जमिनीत पेरणी, पेरणीनंतर पावसाचा खंड, योग्य निचरा न होणारी जमीन इ. कारणामुळे बियाण्यांची उगवण कमी होऊ शकते. त्यामुळे शेतकरी बांधवांनी योग्य काळजी घ्यावी.

महाबीज बीज परीक्षण प्रयोगशाळा

महामंडळाच्या अकोला (१९८२), परभणी (१९८५) व जालना (२०२०) या तीन बिज परीक्षण प्रयोगशाळा कार्यान्वित असून या तिन्ही बिज परीक्षण प्रयोगशाळेस महाराष्ट्र शासनाने बियाणे कायदा, १९६६ अंतर्गत ''राज्य बियाणे प्रयोगशाळा'' म्हणून अधिसूचित केल्या आहेत. अकोला येथील बिज परीक्षण प्रयोगशाळेस ॲग्रीकल्चर टुडे या समूहातर्फे ''सार्वजनिक क्षेत्रातील सर्वोत्कृष्ट बिज परीक्षण प्रयोगशाळा'' म्हणून सन्मानित केले आहे. महामंडळाच्या तिन्ही प्रयोगशाळांचे कामकाज हे भारतीय किमान बिज प्रमाणीकरण मानकांच्या नियमांचे काटेकोरपणे पालन करून चालत आहे. बिज परीक्षण प्रयोगशाळा, अकोला अत्याधुनिक बीज परीक्षण चाचण्या जसे की, एलिझा, बियाणे आरोग्य आणि डीएनए फिंगरप्रिंटींग करण्यास सुसज्ज आहे.

अकोला	परभणी	जालना
श्री. आर. आर. पाटील बिज परीक्षण अधिकारी	श्री. ए. ए. जाधव प्रभारी अधिकारी	श्री. आर. आर. मांडवगडे प्रभारी अधिकारी
महाबीज बिज परीक्षण प्रयोगशाळा, मुर्तीजापूर रोड, शिवणी, अकोला-४४४१०४	महाबिज बिज परीक्षण प्रयोगशाळा, जिंतूर रोड, आय. टी. आय. च्या मागे परभणी- ४३१४०१	महाबीज बिज परीक्षण प्रयोगशाळा, सर्वे नं. ४८८, औरंगाबाद- बीड बायपास, जालना ४३१२०३
७५८८६०९००६	८६६९६४२७३६	९४०४१४१४८१
mssclqcl@mahabeej.com	qclabparbhani@mahabeej.com	qclabjalna@mahabeej.com

महाबीज रोपवाटीका

नातं निसर्गाशी

गेल्या दोन दशकांपासून महाबीज रोपवाटीकांव्दारे शेतकरी बांधवांना तसेच इतर ग्राहकांना ५०० हुन अधिक प्रकारच्या फुलझाडे, ऊती संवर्धीत केळी, पपई, फळझाडे, शोभीवंतझाडे, भाजीपाला व कुंपणासाठी लागणऱ्या झाडांची गुणवत्तापूर्ण रोपे व रोपवाटीका संबंधीत साहित्य रास्त दरात उपलब्ध करुन देण्यात येते. तसेच महामंडळाव्दारे बगीचा विकसीत करण्याचे कार्यसुद्धा केल्या जाते.

महाबीज रोपवाटीका संपर्क

रोपवाटीका	संपर्क
प्रभारी, महाबीज रोपवाटीका मूर्तीजापूर रोड, शिवणी, अकोला ४४४ १०४	मो.नं. ९८६०१५४६४४ ई–मेल : nursery@mahabeej.com
प्रभारी, महाबीज रोपवाटीका, तेलंगखेडी गार्डन जवळ, सिव्हिल लाईन, नागपूर ४४० ००१.	मो. नं. ८६६९६४२७४८ ई–मेल : mbc@mahabeej.com
प्रभारी, महाबीज रोपवाटीका, पैलपाडा, ता. जि. अकोला ४४४१०४.	मो.नं. ७५८८६०९४२४ ई–मेल: biolab@mahabeej.com
प्रभारी, महाबीज रोपवाटीका, खामगाव, जि. बुलढाणा ४४४३०३.	मो.नं. ८६६९६४२७४२ ई–मेल: sppkhamgaon@mahabeej.com

महाबीज ऊती संवर्धीत केळी ग्रँड नैन

महामंडळाचं महाबीज
तुमच्या विश्वासाचं बियाणं

NCS-TCP
Department of Biotechnology (DBT)
Ministry of Science & Technology
Government of India

DSIR

- महाबीज–महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम
- ऊती संवर्धित रोपांच्या व्यवसायास शासनाची मान्यता.
- केंद्र शासनाच्या **DSIR** विभागाची मान्यताप्राप्त जैवतंत्रज्ञान केंद्र
- **NCS-TCP** प्रमाणित विषाणु विरहीत गुणवत्तापूर्ण रोपे
- **Virus Indexing** व **Genetic Fidelity** चाचणीमध्ये पात्र रोपे
- एकाचवेळी काढणीस योग्य / सारख्या आकाराची फळे
- पॉलिथीन पिशवीत गाळाच्या मातीमध्ये सुयोग्य वाढ झालेली रोपे
- वाजवी दर तसेच विक्रीपश्चात तांत्रिक मार्गदर्शन

महाजैविक

महाजैविक (ॲझोटोबॅक्टर + पीएसबी + केएमबी) यामध्ये नत्र स्थिर करणारे, स्फुरद विरघळणारे व पालाश उपलब्ध करणाऱ्या कार्यक्षम ॲझोटोबॅक्टर, पीएसबी व केएमबी जिवाणूंचा समावेश आहे.

सं.पपई रेड लेडी (तैवान-७८६)

महाबीज रोपवाटीकाद्वारे शास्त्रोक्त पध्दतीने उत्पादित
जातीवंत उच्च दर्जाचे संकरित पपई रेड लेडी (तैवान-७८६)

- **आरक्षण - रुपये ७.०० प्रति रोप**
- **विक्री - रुपये १४.२५ प्रति रोप**

: संपर्क :

- **महाबीज रोपवाटीका, अकोला**
  मो.नं.८६६९६४२८००
- **महाबीज रोपवाटीका, नागपूर**
  मो.नं.८६६९६४२७४८
- **महाबीज रोपवाटीका, खामगाव (बुलढाणा)**
  मो.नं.८६६९६४२७४२

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

महाबीज®

संकरीत मका

उदय

- ❊ मध्यम कालावधीचे सिंगलक्रॉस वाण
- ❊ मोठे कणीस व भरगच्च दाणे
- ❊ दाण्याचा रंग नारंगी पिवळा
- ❊ भरघोस उत्पादन क्षमता.

संकरीत सुर्यफुल

भास्कर

- ❊ कालावधी: ८० ते ८५ दिवस
- ❊ प्रमुख किडी व रोगांना प्रतिकारक्षम
- ❊ भरघोस उत्पादन क्षमता.

भुईमुग

फुले उन्नती

- ❊ कालावधी: ११० ते ११५ दिवस
- ❊ झाडांची उंची ३५ ते ४० से.मी.
- ❊ खोड-कुज रोगास प्रतिकारक
- ❊ उत्पादन क्षमता: २८ ते ३० क्विं. प्रति हे.

फुले भारती

- ❊ कालावधी: १०८ दिवस
- ❊ उत्पादन क्षमता: २० ते २१ क्विं. प्रति हे.

❊ इतर वाण ❊

टिएजी-२४, फुले मोरणा, फुले वारणा

रब्बी ज्वारी

फुले सुचित्रा

* कालावधी: १०० ते १०५ दिवस
* मध्यम जाड दाणे
* कडबा व धान्याची प्रत चांगली
* उत्पादन क्षमता: २० ते २५ क्वि. प्रति हे.

फुले रेवती

* कालावधी: ११८ ते १२० दिवस
* बागायती वाण, खोडकिडीस सहनशील
* २२०–२४० से.मी. उंची
* उत्पादन क्षमता: ४० ते ४५ क्वि. प्रति हे.

मालदांडी (एम–३५–१)

* कालावधी: ११५ ते १२५ दिवस
* पाण्याचा ताण सहन करणारी, टपोरा दाणा
* उत्पादन क्षमता: १८ ते २० क्विं. प्रति हे. (कोरडवाहू)
* ३० ते ३५ क्वि प्रति हे. (बागायती)

* इतर वाण *

पिकेव्ही क्रांती, फुले वसुधा, परभणी सुपर मोती, फुले यशोमती, परभणी ज्योती, फुले अनुराधा

हरभरा

फुले विक्रांत

* कालावधी: ११० दिवस
* मर या रोगास प्रतिकारक्षम
* उत्पादन क्षमता २०.४३ क्वि. प्रति हे.

फुले विश्वराज

* पिकाचा कालावधी ९५ ते १०५ दिवस
* कोरडवाहू पेरणीसाठी उपयुक्त
* मर रोगास प्रतिकारक्षम.
* आकर्षक पिवळसर मध्यम आकाराचे दाणे.

पिडिकेव्ही कांचन

* कालावधी: १०० ते ११० दिवस
* अधिक उत्पादन देणारा, लवकर परिपक्व होणारा
* मध्यम जाड दाणे
* उत्पादन क्षमता: २० ते २५ क्वि. प्रति हे.

* इतर वाण *

बिडीएनजीके-७९८ (काबुली), जाकी-९२१८, दिग्वीजय, विजय, विराट, विशाल, आकाश, सुपर अन्नेगिरी, पिडीकेव्ही कनक, पुसा मानव

गहू

एमएसीएस–६२२२

- ❋ कालावधी: १०२ ते १०८ दिवस
- ❋ मध्यम कालावधीचे वाण, तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम
- ❋ वेळेवर पेरणीसाठी शिफारसीत वाण
- ❋ उत्पादन क्षमता: ४७.७ क्वि. प्रति हे.

फुले समाधान (NIAW–१९९४)

- ❋ कालावधी: ११५ दिवस
- ❋ सरबती वाण, तांबेरा रोगास प्रतिकारक
- ❋ वेळेवर पेरणीसाठी शिफारसीत
- ❋ उत्पादन क्षमता: ४५ ते ५० क्वि. प्रति हे.

एमएसीएस–६४७८

- ❋ कालावधी: ११० दिवस
- ❋ जाड चकाकणारा दाणा, तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम
- ❋ उत्पादन क्षमता: ४५ क्वि. प्रति हे.

❋ इतर वाण ❋

डिबीडब्लू–१६८, जीडब्ल्यू–४९६, एचआय–१५४४ (पुर्णा), एचआय–८६६३ (पोषण), लोक–१, फुले नेत्रावती, पिडिकेव्ही सरदार, युएएस–४२८, तपोवन, एचआय–१४१८ (चंदोसी)

करडई

एसएसएफ–१२४० (फुले निरा)

* कालावधी: १२० ते १५० दिवस
* मावा किडीस व मर रोगास प्रतिकारक
* उत्पादन क्षमता: १० ते १२ क्वि. प्रति हे.

एसएसएफ–७०८

* कालावधी: ११५ ते १२० दिवस
* तेलाचे प्रमाण ३० टक्के, लवकर येणारे वाण
* उत्पादन क्षमता: १३ ते १४ क्वि. प्रति हे.

इतर वाण:– पीबीएनएस–८६, पीबीएनएस–१२, पीकेव्ही पिंक, एसएसएफ–७३३

जवस

पिकेव्ही एनएल–२६०

* कालावधी: १०० ते १०५ दिवस
* फिक्कट जांभळी निळसर फुले
* टोकदार मोठी बोंड, मध्यम आकाराची दाणे
* उत्पादन क्षमता: १० क्वि. प्रति हे.

✻ इतर वाण ✻

एलएसएल–९३

हिरवळीचे खत

ढेंचा- भुमिपुत्र

- ✻ हलक्या मध्यम भारी आणि क्षारयुक्त जमिनीतही चांगला वाढतो
- ✻ ढेंचा लागवडीमुळे जमीन भुसभुशीत होते व पुढील पिकास नत्रजन्य खत उपलब्ध होते.

बोरू

- ✻ १ क्वि. हिरवळीचे खत देते २.८ क्वि. शेणखताचे सत्व
- ✻ जमिनीचा सामू सुधारतो.

चारा पिक

शुगर ग्रेज

- ✻ बियाणे एकरी ५-६ किलो
- ✻ दोन ओळीतील अंतर ३० से.मी.
- ✻ दोन झाडातील अंतर १० से.मी.
- ✻ अधिक उत्पादनासाठी पेरणीच्या ३० दिवसानंतर १४ किलो नायट्रोजन दयावे.

✻ इतर वाण ✻

न्युट्रिफीड

कांदा

ॲग्री फऊन्ड डार्क रेड

- ❊ कालावधी पुर्नलागवडी नंतर ९० ते १०० दिवस
- ❊ रंग गर्द लाल, मध्यम तिखट
- ❊ उत्पादन क्षमता: २०० ते २७० क्विं. प्रति हेक्टर

ॲग्री फाऊन्ड लाईट रेड

- ❊ कालावधी: १२० ते १३५ दिवस
- ❊ रंग फिक्कट लाल, कांदे घट्ट गोलाकार
- ❊ उत्पादन क्षमता: ३०० ते ३५० क्विं. प्रति हेक्टर

इतर वाण:- भिमा किरण, भिमा रेड, भिमा सुपर, भिमा शक्ती, फुले समर्थ, फुले सफेद, बसवंत-७८०

वाटाणा

महाबीज गोल्ड

- ❊ पिकाचा कालावधी: ९० ते १२० दिवस
- ❊ १०० दाण्याचे वजन १९ ते २० ग्रॅम
- ❊ दहिया रोगास सहनशील
- ❊ खाण्यास चवदार

❊ इतर वाण ❊

एपी-३

चवळी

पार्वती

- ✻ पहिली तोडणी ५५ ते ६० दिवसांनी
- ✻ शेंगाचा रंग फिक्कट हिरवा
- ✻ शेंगाची लांबी सरासरी २२ ते ३० से.मी.
- ✻ उत्पादन क्षमता : ८० ते १०० क्विं. प्रति हेक्टर

✻ इतर वाण ✻
पुसा कोमल, ऋतुजा

दुधी भोपळा

ईश्वर (महाबीज-८१०)

- ✻ पहिली तोडणी ६५ ते ७० दिवसानंतर
- ✻ फळाची लांबी ३० ते ४० सें.मी.
- ✻ सतत व भरपुर फळधारणेची क्षमता
- ✻ उत्पादन क्षमता: १००० ते १२०० क्विं. प्रति हेक्टर

✻ इतर वाण ✻
सम्राट

कोथिंबीर

सुगंधा-२

- ✻ पहिली कापणी ३५ ते ४० दिवसांनी
- ✻ जोमदार वाढ
- ✻ आकर्षक हिरव्या रंगाची सुगंधित पाने

महाबीज®

महाबीज

१००% अस्सल जैविक उत्पादने

बिज प्रक्रियेकरीता सर्वोत्तम

अ‍ॅझोटोबॅक्टर **रायझोबियम** **महाजैविक** **जैविक खत ट्रायकोडर्मा**

द्रवरूप जैविक खत **द्रवरूप जैविक संघ**

रायझोबियम
अ‍ॅझोटोबॅक्टर

महाजैविक (अ‍ॅझोटोबॅक्टर + पीएसबी + केएमबी) यामध्ये नत्र स्थिर करणारे, स्फुरद विरघळणारे व पालाश उपलब्ध करणाऱ्या कार्यक्षम अ‍ॅझोटोबॅक्टर, पीएसबी व केएमबी जिवाणूंचा समावेश आहे.

बियाण्यावरील रोग पसरविणाऱ्या बुरशीचीवाढ न होऊ देता जमिनीमधील रोगकारक बुरशींचा नायनाट करते.

२५० मिली, ५०० मिली, १ लिटर पॅकींगमध्ये उपलब्ध

सर्व शेती पिकासाठी वं घरगुती बागेसाठी आणि रोपवाटिकेंसाठी अत्यंत उपयुक्त

महाबीज®

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

''महाबीज भवन'', कृषी नगर, अकोला – ४४४ १०४. फोन : ०७२४-२४५५०९३ फॅक्स : २४५५१८७.
Toll Free No. : 1800 233 8877, **E-mail :** homarketing@mahabeej.com, web.: www.mahabeej.com

महामंडळाचं महाबीज
तुमच्या विश्वासाचं बियाणं

महाबीज®

येणारा हंगाम,
महाबीज संगमचाच...!!!

गेल्या ३ वर्षापासून सोयबीन शेतकऱ्यांना
अल निनो मुळे अनेक अडचणींचा
सामना करावा लागलाय

महामंडळाचं महाबीज
तुमच्या विश्वासाचं बियाणं

यावर्षी मात्र अल निनोचा प्रभाव कमी होऊन,
ला निनो चा प्रभाव वाढणार आहे

म्हणजेच येत्या हंगामात योग्य वेळी भरपूर
पाऊस पडणार आहे. जो सोयबीन च्या जास्त
कालावधीच्या वाणांसाठी फायदेशीर आहे.

गेल्या ३ वर्षांपासून महाबीज संगम
या वाणाचे चांगले रिझल्ट शेतकऱ्यांना मिळाले
आहेत.

अगदी गेल्या हंगामात सुध्दा कित्येक
शेतकऱ्यांना महाबीज संगम ने इतर
वाणांच्या तुलनेत अधिक उत्पादन दिले.

निसर्गाशी समन्वय साधूनच
शेती फायदेशीर करता येते.

त्यामुळे येणारा हंगाम
महाबीज संगमचाचः!!!

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला - ४४४१०४

Tel. : 0724-2455093 | Toll Free No. : 1800 233887
Email - homarketing@mahabeej.com, web : www.mahabeej.com